

*Gids voor
missionair
verhuizen*

IZB
impact

Wat is 'missionair verhuizen?'

Mensen verhuizen om diverse redenen. Allerlei omstandigheden in het leven kunnen aanzetten tot een verhuizing: familieomstandigheden, verandering van werk of de behoefte aan een andere woning of leefomgeving. Als je geloof een rol speelt in alle facetten van het leven, zal je bij een verhuizing altijd het verlangen hebben om Gods Koninkrijk te helpen opbouwen in de nieuwe omgeving door mensen lief te hebben, het goede te doen en het Evangelie door te geven. Maar wat 'missionair verhuizen' nog net wat anders maakt, is dat de verhuizing voortkomt uit het verlangen en de intentie om missionair te zijn op de nieuwe woonplek omdat het daar beter kan of meer nodig is dan op de huidige stek.

Regelmatig tikt God namelijk mensen op de schouder om wat verder buiten hun comfortzone te gaan wonen, en het Evangelie elders gestalte te geven. Van de ene wijk in het dorp naar de andere, van het dorp naar de stad, van de ene streek of provincie naar de andere. Omstandigheden kunnen daartoe leiden, maar ook een speciale roeping om de kerk elders te gaan versterken en onderdeel te zijn van Gods missie. Misschien heeft God liefde in je hart doen groeien voor achterstandswijken, of misschien voel je een 'burden' voor wijken, dorpen, steden of gebieden in Nederland waar de kerk klein en kwetsbaar of zelfs vrijwel afwezig is. Wat mooi als je gehoor geeft aan Gods roeping, ook als dat inhoudt dat je bepaalde offers brengt! Offers als verder bij familie en vrienden vandaan wonen, van verhuizen naar een minder mooie, comfortabele of veilige omgeving, of van de afwezigheid van christelijke scholen, grote gemeenten, en de veiligheid van de christelijke subcultuur.

De Here Jezus weet wat het betekent om Zijn huis te verlaten. Hij bracht het Goede Nieuws door het te belichamen. In Johannes 1: 14 staat: "Het woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid." The Message, een eigentijdse Bijbelvertaling, verwoordt het heel toepasselijk: "The Word became flesh and blood and moved into the neighbourhood."

Jezus kwam naar ons toe zodat mensen God in Hem konden ontmoeten, horen, zien, aanraken, in Zijn aanwezigheid heling en vergeving ontvangen, en het Koninkrijk zien doorbreken. Het kostte Hem alles, zoals we in Filippienzen 2 lezen: "Hij die de gestalte van God had, hield Zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. En als mens verschenen, heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis."

Jezus' gehoorzaamheid roept op ons tot navolging. Als Jezus de grens van hemel naar aarde overstak om heil te brengen, welke sociaal-culturele grenzen kunnen wij dan overbruggen om Gods heilzame presentie te brengen in wijken of gebieden waar God ver weg lijkt? 'Missionair verhuizen' kost vaak heel wat, en het is goed om de kosten vooraf realistisch te overwegen. Maar het levert ook veel op aan nieuwe vriendschappen, nieuwe avonturen, de vreugde van bouwen aan een geloofsgemeenschap, en de charmes van je nieuwe omgeving. Je mag gaan in de overtuiging dat God nabij is, en dat Hij overvloedig zal werken in jou en door jou. Zijn nabijheid en zegen zullen je nieuwe omgeving niet onberoerd laten.

In deze brochure nemen we je mee in allerlei vragen en praktische overwegingen rondom missionair verhuizen. We hopen dat je hierdoor goed voorbereid en vol vertrouwen aan een nieuw hoofdstuk in je leven begint!

Het proces

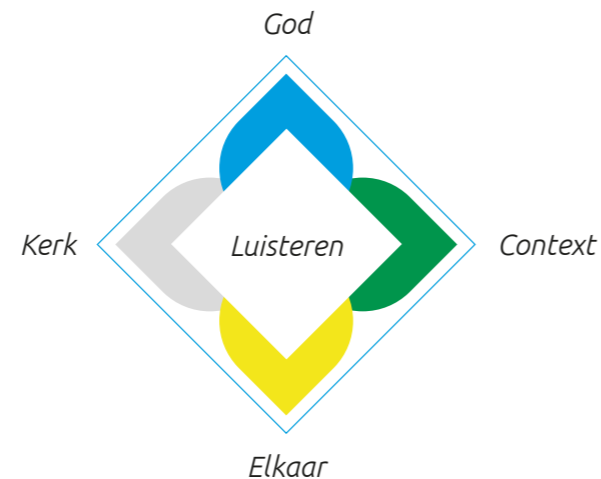
Een besluit om te verhuizen groeit meestal langzaam. God plant een zaadje in je gedachten, en daar ontkiemt het tot het niet meer te negeren valt. 'Roeping' is een belangrijk woord in deze context. Want het besef geroepen te zijn door God geeft zowel het verlangen als het lef om te veranderen. Concrete gebeurtenissen, informatie, gesprekken, 'toevalligheden,' preken, liederen – noem maar op! – rijgen zich aanéén tot een overtuiging die steeds sterker wordt. Langzaam tekent zich in je gedachten een nieuwe werkelijkheid af die niet meer valt weg te duwen en die aanspoort tot actie. Terugkijkend herken je Gods stem in dit proces, en weet je dat de moed om te gaan komt van God die al vooruit is gegaan en die je heeft geroepen om te volgen.

Hoe verloopt zo'n proces? Aan een besluit om wel (of niet) te verhuizen, gaan veel gesprekken, gebeden en verkenningen vooraf. Als je niet alleen, maar met partner of gezin verhuist, is het uiteraard belangrijk om het proces in gezamenlijkheid door te maken. We zetten wat stappen op een rij:

Voor sommige mensen begint een verlangen te groeien omdat bekenden om missionaire redenen zijn verhuisd. Hun lef om aan iets nieuws te beginnen inspireert hen, en het valt op hoe zij groeien in geloof en impact in hun nieuwe omgeving. Zo'n move van familie, vrienden of gemeenteleden daagt uit om over eigen prioriteiten na te denken. Anderen gaan nadenken over de kerk in bepaalde streken van Nederland na een bezoek of vakantie. Het grijpt hen aan dat gemeenten op omvallen staan, of dat er überhaupt geen kerken of geloofsgemeenschappen zijn te vinden. En dat terwijl kerken in de Biblebelt vaak nog vol zitten.

Er zijn ook voorbeelden van mensen die zich openstellen om missionair te verhuizen als ze met pensioen gaan. Aan energie geen gebrek, en door de jaren heen hebben ze veel ervaring opgedaan met mensen, kerk en missionair leven.

Kinderen zijn het huis uit, en ze ervaren de vrijheid om zich met de tijd en mogelijkheden die nu vrijkomen beschikbaar te stellen om God elders te dienen. En vaak is er ook sprake van een mengvorm van praktische overwegingen en missionaire verlangens. Een verandering van baan wordt dan bijvoorbeeld de reden om na te gaan denken over kerk-zijn in een nieuwe omgeving. Wat de aanleidingen ook zijn om na te denken over missionair verhuizen, het is belangrijk om alle aspecten van een mogelijke verhuizing grondig te doordenken. De één zal daarvoor meer tijd nodig hebben dan de ander. Een mooie tool voor het vooronderzoek is 'viervoudig luisteren.'

In praktijk van het pionieren binnen de Protestantse Kerk in Nederland neemt het 'viervoudig luisteren' een hele belangrijke plek in. Plannen om iets missionairs te gaan doen in een wijk of doelgroep komen tot stand na een zorgvuldig proces van luisteren naar 1) God die roept en leiding geeft, 2) de context met haar uitdagingen en kansen, 3) elkaar in het team dat een passie deelt, en sterke en zwakke punten heeft, en 4) de kerk als breder geheel. Het principe van viervoudig luisteren laat zich ook toepassen op je eigen plannen rondom missionair verhuizen. Het helpt om helder te krijgen hoe de Heilige Geest aan het werk is in de wereld en hoe je daarbij kunt aansluiten met jouw talenten en mogelijkheden. We noemen enkele concrete tips voor elke luisterrichting.

● **Luisteren naar God.**

- Probeer biddend en Bijbellezend scherper te krijgen waar Gods verlangens liggen voor de wereld, voor de kerk en voor jouw leven.
- Wees opmerkzaam op 'knipogen' en richtingwijzers van God. Hoe wordt je denken gevormd via preken, gesprekken, ideeën en dromen? Wat wil God tegen je zeggen door al deze dingen? Een dagboek bijhouden kan helpen om inzicht te krijgen in de wijze waarop je denken zich ontwikkelt.

● **Luisteren naar de context.**

- Is er een bepaalde plek of regio waar je hart naar uit gaat? Onderzoek deze context verder door informatie op te zoeken, artikelen te lezen, erheen te gaan om de omgeving te verkennen en te praten met mensen die er wonen of dienen. Verdiep je ook in de historie ervan om te begrijpen welke gebeurtenissen de context hebben beïnvloed en gevormd.

- Biedt je onderzoek naar de context aanknopingspunten om concretere plannen te maken? Kun je je voorstellen dat je hier gaat wonen, werken en kerken.

● **Luisteren naar elkaar.**

- Breng je geloofsgeschiedenis in kaart. Wat is je achtergrond en hoe is je geschiedenis met God? Wat heb je tot nu toe in je leven meegekregen aan ervaringen, kennis en vaardigheden, interesses en inzichten? Hoe zou je dit alles kunnen gebruiken en inzetten in een nieuwe missionaire context?
- Onderzoek met je partner/gezin waar gezamenlijke verlangens liggen. Welke missie delen jullie? Hoe zorgen verschillende karakters, interesses en vaardigheden ervoor dat je een goed team bent en elkaar aanvult in de missie?

● **Luisteren naar de kerk.**

- Wat heb je ontvangen in de kerk waar je hebt gekerkt/nu kerkt wat je elders kunt doorgeven?
- Welke kerken of geloofsgemeenschappen zijn er in de nieuwe omgeving? Kun je je hierbij aansluiten en zo nodig versterking bieden? Is het nodig om te gaan pionieren en kun je in dat geval samenwerken met lokale christenen?
- Stel jezelf de vraag: hoe kan ik me ontvankelijk en leerbaar opstellen naar gelovigen die er nu al wonen?

Het proces met je partner

Als je de beslissing om te verhuizen niet alleen neemt, maar met je partner, kan er ongelijktijdigheid zijn in het verstaan van de roeping of de wil om te verhuizen. Het mag echter nooit zo zijn dat de één de verhuizing doorduwt 'omdat God het wil.' Er moet sprake zijn van een gezamenlijke missie en een gedeeld gezamenlijk verlangen om de nieuwe context te dienen. Het is daarom belangrijk om de tijd te nemen voor eerlijke gesprekken. Daarin moet ruimte zijn voor vragen als:

- Hoe denken we over werk? Hoe genereren we inkomsten, en welke keuzes maken we hierin m.b.t. tijd die we willen besteden aan wijk of missionair project/de kerk?
- Als één van de partners (parttime) gaat werken voor missionair project/de kerk, wat betekent dit voor de ander?
- Op welke manier zie jij jezelf investeren in de buurt, of bijdragen aan het missionaire project/de kerk?
- Hoe zou onze gezamenlijke missie (en ons gezamenlijk dienen) vorm kunnen krijgen?
- Zie jij je in deze nieuwe context tot je recht komen? Wat heb jij nodig om in de nieuwe omgeving niet alleen te overleven, maar ook te floreren?
- Hoe kunnen we samen groeien in een missionaire levensstijl? Waar is er ruimte voor aanpassing of groei in onze kijk op tijd/geld/gastvrijheid/etc?

Gezamenlijk verhuizen

Er zijn verschillende voorbeelden waar mensen ervoor kiezen om samen met andere christenen naar een bepaalde wijk te verhuizen. Door met verschillende mensen en gezinnen ergens te gaan wonen, heb je steun aan elkaar, kun je het verlangen voor de wijk levend houden en samen kun je de schouders eronder zetten en zo meer impact hebben. Zeker in een context waar de christelijke presentie minimaal of zelfs afwezig is, kan het heel fijn zijn om er niet alleen voor te staan, maar een christelijke community te hebben waar je zelf gevoed wordt en van waaruit je anderen kunt dienen. Ook leefgemeenschappen zijn steeds meer in opkomst als woonvorm waarbij het leven intensiever wordt gedeeld.

Samen met anderen missionair actief zijn in een wijk vraagt om een goede doordenking van verwachtingen en kaders. Waar geloven we in, waar verlangen we naar, wat kunnen we bijdragen en wat verwachten we van elkaar? Voortdurend zal de ook balans gezocht moeten worden tussen binnen en buiten. Samen verhuizen kan heel krachtig zijn, maar het kan ook remmend werken. Je wilt steun hebben aan elkaar, maar je moet niet blijven steken in de comfortzone die je samen vormt. Gezamenlijk verhuizen is het middel, niet het doel, en het moet leiden tot wederzijdse inspiratie en aanmoediging om volop te integreren, contacten aan te gaan en verbinding te zoeken. Je kunt als collectiefje sterke ideeën en dromen hebben over wat de nieuwe context nodig heeft, en gelijk aan de slag willen. Een grote uitdaging is dan om de tijd te nemen om te integreren, goed te luisteren naar de context, en aan de slag te gaan mét de wijk en niet vóór de wijk. Je wilt mensen meenemen in de beweging van het goede zoeken voor de wijk, en samen Jezus volgen. Dan kan er sprake zijn van echte 'neighbourhood transformation'.

Verwachtingsmanagement

In het proces van missionair verhuizen kun je volop dromen over wat gaat komen. Maar het is goed om aan verwachtingsmanagement te doen. Het gewone leven gaat ook door in je nieuwe woonplaats. Je bent niet alleen missionair, je moet ook boodschappen doen en de tuin ompspitten. Misschien heb je wel minder tijd en energie over dan je had verwacht. Stel je er op in dat het alledaagse een groot deel van je tijd inneemt. En dat is ook helemaal niet erg, juist in het alledaagse kan God in en door je heen werken.

Ten tweede is het goed om jezelf af te vragen hoe je zelf gestalte geeft of wilt geven aan je geloof. Een nieuwe woonplek biedt de kans om nieuwe gewoontes te ontwikkelen en misschien nog wat vrijmoediger te worden. Anderzijds: als je in je huidige woonplaats niet missionair bent, waarom zou je het elders dan ineens wel zijn?

Verhuizen met kinderen

Voor wie de verhuizing met één of meer kinderen maakt, is de vraag welke impact de verhuizing op hen heeft misschien wel de moeilijkste. Hoe floreren mijn kinderen in de nieuwe omgeving? Wat betekent het voor hen om op te groeien in een minder kerkelijke buurt? Aan welke invloeden stel ik hen bloot? Missionair verhuizen met kinderen vraagt om goede doordenking van de aanpak en begeleiding die bij hen passen. Het is tegenover de kinderen niet eerlijk om vanuit 'missionaire romantiek' naar een nieuwe plek te verhuizen en er vanuit te gaan dat alles wel goed komt omdat je een sterke roeping ervaart. Anderzijds hoeft je ook niet door te schieten in overbezorgdheid. Het gezonde midden ligt in een realistische inschatting van de impact van de verandering, goede begeleiding, en een dagelijkse dosis vertrouwen op God, die ook voor jullie kinderen zal zorgen. Elk kind zal een verhuizing anders oppakken. Het is ook lang niet altijd te voorspellen wat de verandering met hem of haar doet. Leeftijd speelt een rol, maar ook de persoonlijkheid van het kind. Ouders zullen goed moeten nadenken over de vraag hoe elk afzonderlijk kind begeleid moet worden in de stap naar een andere woonplek.

Enkele overwegingen:

- Het is heel belangrijk om aan kinderen uit te leggen waarom jullie gaan verhuizen. Durf hen je hart en motieven te laten zien. Neem hen mee in het proces en geef ze de mogelijkheid om te vertellen hoe zij erover denken.
- Geef ieder kind de ruimte voor zijn of haar gevoelens rondom de verhuizing: boos of balen, zin of onzekerheid; emoties mogen er zijn.
- De keuze voor een school roept waarschijnlijk de grootste hoofdbrekens op. Kies je voor een school in de buurt of ga je voor christelijk onderwijs verder weg? In het licht van integratie is kiezen voor een school in de buurt een logische

keuze. Het geeft de kans om andere kinderen en hun ouders te leren kennen, en op natuurlijke wijze het dagelijks leven te kunnen delen. Het zwaartepunt van geloofsopvoeding komt dan thuis te liggen. Er zijn ook ouders die kiezen voor christelijk onderwijs verder weg, vanuit de overtuiging dat hun kinderen daar het meest bij gebaat zijn. Het is wel de vraag of zo'n keuze de kinderen helpt te aarden in de buurt. Ouders moeten in dat geval goed nadenken wat hun kinderen helpt om te connecten met kinderen in de buurt.

- Doe een extra stap om je kind door de transitie heen te helpen. Het kan fijn zijn voor je kind om oude contacten en gewoontes naar behoefte aan te houden. Denk aan logeerpartijen met oude vrienden en vriendinnen of meedoen aan een sporttoernooi of evenement van voorheen. Het vraagt soms om een extra inspanning en een extra ritje om aan een behoefte tegemoet te komen, maar het kan helend werken. Om de nieuwe plek te omarmen kan het helpen om extra te genieten van wat de nieuwe omgeving te bieden heeft: de ijssalon op de hoek, het zwembad, de bios, etc.

Tot slot. Ondanks offers en uitdagingen is het goed om in gedachten te houden hoe waardevol het voor kinderen ook is om op te groeien in een missionaire context waar het geloof geen vanzelfsprekendheid is. Het kind komt in aanraking met mensen van allerlei achtergronden, maakt mee hoe het geloof constant praktisch gemaakt wordt, en ziet van dichtbij welke impact Jezus heeft op mensen die eerst niet geloofden. Je geeft je kind daardoor veel kostbaars mee.

Afhechten en afscheid nemen

Zoals bij elke verhuizing slokken alle praktische en logistieke aspecten veel tijd en aandacht op, waardoor weinig mentale ruimte overblijft voor het proces van afscheid nemen. Toch verdient dit proces, juist bij missionair verhuizen, alle aandacht. Er zitten verschillende aspecten aan:

Je eigen afscheid: neem de tijd om tot je eigen gedachten te geraken. Wat doet de verhuizing met je? Wat of wie is moeilijk om achter te laten? Wat lucht je op, waar kijk je naar uit, waar zie je tegenop? Wat doet het met je geloof om door deze grote veranderingen te gaan? Wat leert God je?

Het proces van familieleden: als je de verhuizing met andere gezinsleden onderneemt, is het belangrijk om te beseffen dat iedereen zo zijn of haar eigen proces doormaakt. Neem de tijd om het daar in alle eerlijkheid over te hebben, en gun iedereen ook zijn eigen emoties en tempo om met de veranderingen om te gaan. Wat hebben andere familieleden nodig om de transitie goed te maken?

Het proces van vrienden en kennissen: je bent zelf al lange tijd met de aanstaande verandering bezig, maar op een gegeven moment breekt bij burens, vrienden en gemeenteleden het besef door dat jullie écht gaan. Het kan voor hen verdrietig zijn of onrust geven dat jullie verhuizen. Jullie vertrekken vol plannen en hoop naar iets nieuws, maar zij blijven achter met een leegte. Gun hen ook hun proces. Geef hen de mogelijkheid om afscheid van je te nemen, bijvoorbeeld door een persoonlijk bezoekje of een afscheidsfeest. Houd er overigens

ook rekening mee dat niet iedereen begrip heeft voor jullie keuze. Het kan heftig zijn als mensen veroordelend zeggen: "Waarom zou je in vredesnaam dáárheen gaan..." Wees bereid om de reden van je verhuizing uit te leggen, maar laat je ook niet te veel afleiden door de meningen van anderen.

Het is van groot belang dat je relaties goed afhecht. Naar welke mensen wil je waardering uitspreken? Doe je dat via een persoonlijk bezoekje, een kaartje, of een afscheidsfeestje? En met welke mensen heb je nog iets uit te praten of goed te maken? Laat het niet liggen, maar hecht goed af.

Netty Toes bereidt zich voor om met haar man en de jongste (18) van hun zeven kinderen naar Groningen te verhuizen. Het is niet de eerste keer dat ze hun spullen oppakken vanuit missionaire overwegingen. Ze verhuisden achttien jaar geleden vanuit de Hoekse Waard naar Rotterdam, in een tijd dat de leegloop van christenen vanuit de stad volop aan de gang was, en de stad werd geassocieerd met criminaliteit, goddeloosheid en onveiligheid. Hun verlangen was om wat te kunnen betekenen voor de kerk in de stad. Dirk en Netty zetten zich door de jaren heen enthousiast in voor de wijk, via hun werk in de stad en betrokkenheid bij de Maranathakerk. Ze waren betrokken bij het begin van Licht op Zuid, en zijn enkele jaren later een inloophuis gestart in een zaal van de kerk in combinatie met de voedselbank.

Jullie hebben in Rotterdam heel veel moois mogen opbouwen. Wat maakte dat jullie begonnen na te denken over verhuizen naar Groningen?

Ik had gedacht altijd in Rotterdam te blijven wonen, maar het liep anders. Afgelopen zomer hebben mijn man en ik, onafhankelijk van elkaar, een roep ervaren naar het Noorden van het land. Het kwam zo op ons af dat er kerken worden gesloten, dat er soms nauwelijks ambtsdragers gevonden kunnen worden en taken blijven liggen. In Rotterdam zijn nu veel missionaire initiatieven vergeleken met 18 jaar geleden! En ook vergeleken met de dorpen, vooral buiten de Biblebelt, waar nu de kerkverlating in alle hevigheid toeslaat. Aangrijpend! We voelden ons afgelopen zomer aangesproken door een preek over Abraham, toen we in een klein dorpskerkje in Groningen waren. Daardoor begonnen we na te denken en ook mogelijkheden te zien. Dan kom je weer thuis en denkt dat het wel weer weg zal ebben, het ging echter niet weg maar werd steeds sterker. In de weken daarna kwam steeds de roeping van Abraham naar ons toe; in preken, meditaties, dagteksten, enz. Te vaak om het als toeval te zien!

Hoe verliep het proces verder?

Onze, inmiddels volwassen, kinderen vonden het niet fijn! Ze wilden niet dat we ver weg gingen wonen. We hebben een weekend opzij gezet voor gebed, en om alle voors en tegens op een rijtje te zetten. We hebben ons beschikbaar gesteld en God om Zijn leiding in ons leven gevraagd. En God antwoordde op ons gebed. Wij lezen elke avond het dagboek van de GZB. Op 8 september ging dat over: de roeping van Abraham! Dit was zo'n duidelijk antwoord: Ga en wees een zegen! Wat voel je je dan klein, maar ook blij en verwonderd!

De volgende dag hebben we alles in gang gezet: ons huis hier te koop gezet. Inmiddels hebben we een groot huurhuis in Leek (dan kunnen onze kinderen en kleinkinderen komen logeren) en ik heb een baan gevonden als wijkverpleegkundige in Marum. Mijn man is al ruim een jaar werkloos, onze zoon van 18 jaar heeft een tussenjaar, en is van plan om volgend jaar in Groningen te gaan studeren. Dit maakte het voor ons wel makkelijker om de stap nu te zetten. Ook het feit dat er voor mij als verpleegkundige makkelijk een andere werkplek te vinden is heeft meegewogen om de stap nu te zetten. Zo kwamen voor ons ook wel wat lijnen bij elkaar!

Waar ligt jullie verlangen voor jullie nieuwe woonplaats?

We weten nog niet waar we ons kerkelijk gaan aansluiten. Ook daarin hebben we Gods leiding nodig en vertrouwen we op Hem. We hopen ons eerst te oriënteren en verschillende gemeenten te gaan bezoeken. En ons dan op de plaats waar we lid worden van een kerkelijke gemeente, te gaan settelen en daar eventueel een huis te kopen. Wat voor ons ook meeweegt is dat onze zoon daar ook kan aarden in een kerkelijke gemeente en contacten krijgt. Je kunt je wel voor een kerk en roeping gaan inzetten, maar het is niet de bedoeling dat je daarbij je jongste zoon geestelijk kwijtraakt!

We beseffen wel dat een dorp anders is dan een stad. Ons verlangen is om dienstbaar te mogen zijn in een gemeente in het Noorden en onze missionaire ervaring daar in te mogen zetten. Voor mijn man zal dat waarschijnlijk als ambtsdrager zijn. Hij heeft veel ervaring met pastoraat, financiën en beheer en kringwerk. Verder is hij van plan om zo snel mogelijk (vrijwilligers)werk te vinden. En voor mezelf? Dat weet ik nog niet. Gebed is belangrijk. Dan komt er vanzelf wat op ons pad. Ik voeg me heel makkelijk in bij wat er in de gemeente al aanwezig is. En ik ben oorspronkelijk een dorpsmens, dus verwacht niet echt problemen met het aanpassen. Wat ik me voortdurend voor ogen houd is de tekst die de Here Jezus sprak: "Blijf in Mij, en Ik in u, zo draagt gij veel vrucht".

Heb je vanuit jullie ervaring nog tips voor mensen die missionair willen verhuizen?

We hebben er zelf destijds bewust voor gekozen om in Rotterdam niet in een achterstandswijk te gaan wonen, maar net 200 meter erbuiten. Je moet jezelf en je gezin niet overschatten vind ik en het niet té ingewikkeld en moeilijk maken. Dan houd je het ook beter vol. Nu was het prima te doen en onze kinderen hebben het allemaal als verrijkend ervaren om in de stad op te groeien.

Wat ik steeds voor ogen heb is: eenvoudig aanwezig zijn in de gewone dingen van het leven en zo een schakeltje te kunnen zijn. Hopelijk is iemand anders dan weer een volgend schakeltje, en nog één en nóg één, zodat iemand uiteindelijk voor Christus wordt ingewonnen of bemoedigd wordt in het geloof. Zelf hebben we ontzettend veel mogen ontvangen in Rotterdam; we mochten groeien in geloof en zijn als man en vrouw meer naar elkaar toegegroeid. We voelen ons zeer gezegend!

“Steeds kwam de roeping van Abraham naar ons toe. Te vaak om het als toeval te zien!”

Verhuizen = grenzen oversteken

Wie missionair wil wonen, heeft een sterke motivatie om te integreren in de lokale cultuur en laat zich niet zomaar weerhouden door allerlei grenzen die er tussen mensen en groepen bestaan. Je ziet dat duidelijk bij mensen die naar het buitenland verhuizen voor werk of zending. Zij stellen zich bij voorbaat in op de cultuurverschillen die ze gaan tegenkomen. De taal, het eten, de omgangsvormen, de normen en waarden – alles is anders. Om succesvol te integreren, moet je veel moeite doen om de taal te leren en de lokale gebruiken te begrijpen.

Als je verhuist binnen Nederland steek je ook grenzen over. Elke streek, elke stad, elk dorp en elke buurt heeft zijn of haar eigen (sub)cultuur. Daarnaast bestaan er aanzienlijke verschillen tussen de verschillende sociaaleconomische groepen. Om binnen te komen in een andere (sub)cultuur zal je daarom grenzen moeten oversteken om de lokale 'taal' te leren en de volksaard en

gebruiken te begrijpen. Dat vereist inspanning en aanpassing. Het vraagt om het afleren van oude gewoontes en het aanleren van nieuw gedrag ter wille van de mensen bij wie je wilt gaan horen.

In Jezus Christus ontvangen we de vrijheid om onze identiteit niet te zoeken in onze afkomst, lifestyle, sociale klasse of subcultuur. We zijn vrij om grenzen over te steken. Die vrijheid stelt ons in staat om ons aan een andere omgeving aan te passen, ruimhartig van mensen te houden en het goede voor een buurt te zoeken. Door grenzen over te steken, volgen we Christus' voorbeeld.

Naar de nieuwe context luisteren

Je leert een lokale (sub)cultuur kennen door goed te luisteren en te kijken. Nog even terug naar het voorbeeld van het buitenland. Als je in een ander land komt en de taal niet goed beheerst, let je extra goed op wat er om je heen gebeurt. Je observeert hoe mensen zich kleden, hoe de omgangsvormen zijn, wanneer mensen werken en hoe ze relaxen. Je zoekt uit wanneer winkels geopend zijn en hoe het dagritme verloopt. Je oog valt op reclameborden, etalages en posters van culturele evenementen. Je vind het leuk om het lokale eten te proberen en specialiteiten te proeven. Je probeert iets van de geschiedenis te snappen om de stad of streek beter te kunnen duiden. Je zintuigen staan wagenwijd open, en je laat de nieuwe omgeving volop binnenkomen.

In je eigen land heb je deze onbevangen, onderzoekende houding waarschijnlijk minder. Je kent je eigen land – of denkt het in ieder geval te kennen. Onbewust heb je vaak ook al een mening of zelfs vooroordeel over mensen die zich op een bepaalde manier kleden of praten. Maar ook de culturele grenzen in eigen land steek je over met behulp van onbevangenheid en oprechte nieuwsgierigheid. Dit luisterproces kun je vormgeven door simpelweg te observeren. Maar ga ook in gesprek met mensen, en laat hen vertellen hoe het leven hier werkt. Hier zijn enkele thema's die je op deze manier kunt onderzoeken:

- Wie wonen hier?
- Hoe ziet het dagelijks leven eruit?
- Waar ontmoeten mensen elkaar?
- Hoe functioneert de lokale gemeenschap?
- Waar zijn mensen trots op en blij mee?
- Wat is onderdeel van het collectieve geheugen van deze plek als het om geschiedenis en cultuur gaat?
- Welke problemen spelen er op straat en achter de voordeur?
- Welke mensen tellen hier mee en hebben invloed?
- Welke mensen vallen buiten de boot of zijn onzichtbaar?
- Welke plek hebben religie en kerk in deze context?

Het is goed om voor ogen te houden dat elke cultuur haar geheiligde en haar zondige kanten heeft. Een goede vuistregel is om je af te vragen: is dit goed, slecht, of gewoon anders dan ik gewend ben? De veelkleurigheid en goedheid van God kunnen in een andere (sub)cultuur verrassend tot ons komen. Dat zie je als je onbevangen durft te kijken. Maar een andere (sub)cultuur kan ons ook confronteren met vormen van gebrokenheid en kwaad die we nog niet zo waren tegengekomen. Om deze diepere lagen aan te boren, kun je je dus afvragen: In welke aspecten van deze (sub)cultuur herken ik iets (nieuws) van God? En welke onderdelen zijn door de zonde aangetast en hebben een slechte uitwerking op mensen?

Integreren

Integreren gaat over leren houden van de plaats waar God je heeft gebracht, in het geloof dat je daar met een reden bent geplaatst.

Het artikel '5 ways to be missional in your move' formuleert het als volgt: *"Leer om te houden van de plaats waar je woont. Dit vraagt om geloof dat God je hier heeft gebracht met een doel. Het vloeit ook voort uit het perspectief dat Gods genade overal gevonden kan worden. [In achterbuurten, Vinex-wijken () in achteraf gelegen boerengemeenschappen]. Je kunt overal wonen en die plaats liefhebben. Meer nog, je zult van die plaats móeten leren houden. Je woonomgeving leren liefhebben, is misschien wel de belangrijkste stap in missionair zijn waar je gepland bent."*

Integreren is dus allereerst een houding van liefhebben; het gaat om liefde die het goede wil zien in en zoeken voor je nieuwe woonplaats. Wie liefheeft zoekt verbinding, wil begrijpen en wil zich hechten. Vraag God om ogen die zijn goedheid en genade herkennen in je nieuwe omgeving.

Integreren wortelt in een houding van liefde, en uit zich vervolgens op heel hele praktische wijze. Het begint allereerst met het vormgeven van het dagelijkse leven op je nieuwe stek. Je huis inrichten, de weg vinden naar de supermarkt, het postkantoor, een bouwmarkt, de kerk. Het is fijn om zo snel mogelijk iets van normaliteit te vinden.

Ten tweede heeft integreren een belangrijke sociale dimensie. Relaties zijn cruciaal om je zelf ergens thuis te voelen én om in woorden en daden iets van God te kunnen delen. Ga doelbewust

relaties aan. Leer je nieuwe burens kennen, groet mensen op straat, stel je voor aan ouders op het schoolplein, ga op een sport of vereniging, heb oog voor het personeel in de winkels waar je komt, doe regelmatig een drankje in een koffiezaak of café in de buurt. Waak ervoor om in een christelijke bubbel terecht te komen, en al je activiteiten in en om de kerk te laten afspeelen. Ontmoet mensen waar ze zijn, ook als je daarvoor wel eens uit je comfortzone moet stappen. Hun wereld is nu ook jouw wereld.

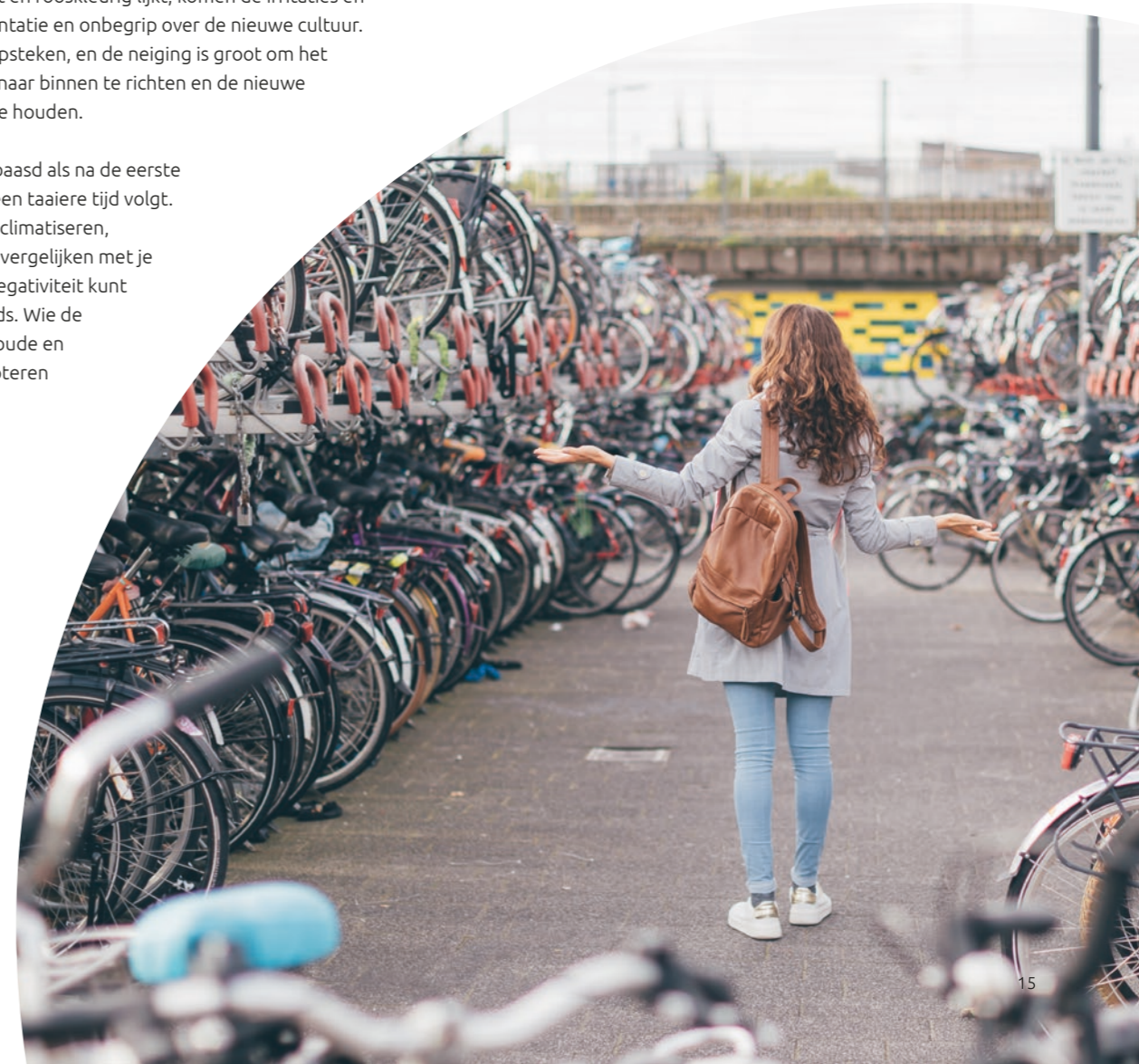
Ten derde betekent integreren ook dat je bereid bent om je te laten veranderen door je nieuwe omgeving. Als gelovige wil je Jezus op de kaart zetten, maar de omgeving laat jou niet onberoerd, en dat is niet per se slecht. Je doet nieuwe perspectieven op, krijgt nieuwe gewoonten, beweegt je in een andere kring. Deze veranderingen kunnen soms spannend zijn. Vroegere vanzelfsprekendheden vallen weg, je gaat je anders uiten, sommige denkbeelden verschuiven. Misschien krijg je daarop zelfs wel eens commentaar van mensen uit je vorige woonplaats die vinden dat je naar hun zin te veel verandert. Verandering is onvermijdelijk en is juist een teken van integratie. Spiegel je bij het integreren niet aan de verwachtingspatronen uit je vorige omgeving, maar stel jezelf in plaats daarvan de volgende vragen: Wat betekent het om God in deze context trouw te zijn? Hoe geef ik in deze context vorm aan mijn geloof, op een manier die mensen begrijpen? Op welke punten doe ik geen concessies en waar ervaar ik ruimte om te veranderen?

¹ "Learn to love the place you live. Again, this takes faith that God has brought you here for a purpose. It also flows from a perspective that his grace can be found anywhere [...] You can live anywhere and love it. In fact, you need to. Loving the place you live may be the most important step of being on mission where you're planted." Uit: 5 Ways to be missional in your move: <https://www.thegospelcoalition.org/article/5-ways-to-be-missional-in-your-move/>.

Omgaan met cultuurshock

Mensen die een poos in het buitenland hebben gewoond, zijn bekend met de term 'cultuurschok' of 'cultuurstress.' Bij verhuizing binnen Nederland kan zo'n cultuurschok ook optreden. Minder uitgesproken misschien, maar daarom nog niet te verwaarlozen. Na de wittebroodsweken op de nieuwe plek waarin alles interessant en rooskleurig lijkt, komen de irritaties en het gevoel van desoriëntatie en onbegrip over de nieuwe cultuur. Heimwee kan de kop opsteken, en de neiging is groot om het oude te idealiseren, je naar binnen te richten en de nieuwe omgeving op afstand te houden.

Kortom, wees niet verbaasd als na de eerste enthousiaste periode een taaiere tijd volgt. Gun jezelf tijd om te acclimatiseren, probeer niet te veel te vergelijken met je oude leven. Kijk of je negativiteit kunt ombuigen tot iets goeds. Wie de verschillen tussen het oude en nieuwe thuis kan accepteren en een plek kan geven, kan doorgroeien naar succesvolle integratie.

“Wees jezelf en wees vol van Jezus. Dan heb je geen verborgen missionaire agenda. Daarin zal Jezus werken”

Ron en Annette van der Spoel verhuisden van Amersfoort naar Berg en Terblijt in Zuid-Limburg. Geïnspireerd door hun stap zijn er inmiddels al twee jonge stellen en twee gepensioneerde stellen die ook de overstap vanuit de Biblebelt naar Zuid-Limburg gaan maken.

Een nieuwe (sub)cultuur leren kennen, heeft alles te maken met luisteren. Op welke manieren luisteren jullie naar de nieuwe context?

Voor ons zit luisteren hem vooral in het gewone contact. In de bezoeken over en weer met burens, praatjes op straat. Door de wederzijdse nieuwsgierigheid en interesse groeien er vriendschappen en leren we het dorp kennen. Verder proberen mijn vrouw en ik erbij te zijn als er wat wordt georganiseerd. Naar de wijkproeverij, borrelen met de burens onder een partytent, naar de mis op Aswoensdag om met het hele dorp een kruisje te halen. Om aanwezig te zijn moet je goed op de hoogte blijven van wat er speelt.

Wat helpt jullie om te integreren in je nieuwe woonplaats?

Werk helpt daarin. Annet is jeugdarts, en haar werk helpt haar om de Limburgers heel goed te leren kennen. Het klikt uitstekend met collega's en patiënten. Ze is 100% zichzelf, heeft totaal geen opsmuk, en mensen voelen dat. Verder is intentioneel contact maken het belangrijkste voor integreren. De een maakt makkelijker contact dan de ander, maar mijn advies voor iedereen is: sta open, neem de tijd om een praatje te maken als je iemand tegenkomt op straat. Om te integreren hebben we ons tempo moeten aanpassen. Alles gaat op z'n gemak en in de Randstand was het hollen en vliegen. Als hier een klusjesman langskomt, zit je eerst een uur koffie te drinken. Als je iets afgeeft bij de

burens, moet je daar de tijd voor uittrekken. Eerst koffie, dan een biertje, eerder kom je niet weg. Het is belangrijk om met de stroom mee te gaan en te accepteren hoe het hier gaat. Niet de 'verbeternederlander' uithangen die komt vertellen hoe dingen sneller of efficiënter kunnen. Dan vinden ze je bot en asociaal en knappen ze op je af.

Mensen die missionair verhuizen, komen vaak met een hoge motivatie om te dienen en te geven. Hoe zien jullie het belang van wederkerigheid: gastvrijheid, hulp en vriendschap kunnen ontvangen?

We ervaren veel gastvrijheid. We hebben in één jaar al meer contacten opgedaan dan in onze straat in Amersfoort in twaalf jaar. We waarderen die gastvrijheid enorm. Dat je gaat zitten en écht welkom bent en je thuis voelt. Dat vertaalt zich naar gelijkwaardig contact. Mensen komen ook bij ons over de vloer en er ontstaat contact zonder verborgen agenda. We hebben gemerkt dat als je echt naar mensen luistert, zij ook echt naar jou luisteren. De wederkerigheid heeft ook te maken met waardering van de cultuur. Wij vinden het prachtig hoe Limburgers weten te genieten van het leven. En hoe belangrijk echt contact is. Hier geldt: relatie is belangrijker dan prestatie. Waarderen is ontvangen.

Hoe verandert de nieuwe omgeving jullie? Welke nieuwe perspectieven op geloof en leven heb je opgedaan?

Het rustiger tempo van de Limburgers en de gave om van het leven te genieten zijn dingen die ons leven verrijken. Verder ben ik persoonlijk erg gegroeid door mijn werk bij het Leger des Heils. Ik zit nu vaak koffie te drinken met kwetsbare mensen, en hoor hun verhaal. Ik ben veel meer gaan voelen van wat God voelt voor

kwetsbare mensen. De bewogenheid en liefde van Jezus voor mensen voel ik in m'n lijf. Wat ik mezelf verwijt, is dat ik dit nooit gedaan heb in de kerken waar ik eerder diende... Gewoon de deur opengooien en iedereen verwelkomen. De kerk was overdag dicht, en ging open voor onze eigen kerkelijke programma's. Terwijl het zo simpel is om er te zijn voor mensen, en zó het hart van het evangelie gestalte te geven.

Heb je nog tips voor mensen die missionair willen verhuizen?

Oriënteer je goed op je nieuwe omgeving en de kerken die er actief zijn, en zoek van te voren contact. Kom met een idee over de wijze waarop je zou kunnen dienen. Als je naar gebieden gaat waar de kerk financieel kwetsbaar is, zorg dan dat je financieel onafhankelijk bent. En verder: wees jezelf en wees vol van Jezus. Dan heb je geen verborgen missionaire agenda, maar gaat het contact heel natuurlijk. En daarin zal Jezus werken.

Gastvrijheid

Gastvrijheid is een belangrijk aspect van missionair leven en van bouwen aan community. Gastvrij zijn richting geloofsgenoten en vreemdelingen is een diep Bijbels thema. Het gaat er daarbij niet alleen om dat je mensen in je huis verwelkomt, maar ook dat mensen zich bij jou thuis voelen. Jezus is het toonbeeld van gastvrijheid: iedereen was bij hem welkom – arm en rijk, onbetekenend en vooraanstaand, zondaar en farizeeër. Mensen ervoeren bij Jezus de ruimte om te komen zoals ze waren, en juist daardoor ontstond ruimte voor verandering en de ontmoeting met God. 'Hospitality is the space to say: come as you are and I'll find new ways to love you.'

Door gastvrijheid te verlenen, geef je mensen de kans om te komen zoals ze zijn en zich gehoord en geliefd te voelen. Een open huis en open leven geeft mensen de mogelijkheid om je geloof in actie te zien; door de sfeer in je huis, je manier van omgaan met elkaar in het gezin en met anderen. Gastvrijheid bouwt community waarin het goede van het Koninkrijk tot bloei komt en waar mensen de kans krijgen om het geloof te verkennen. Je leven delen is cruciaal in missionair leven. Paulus schrijft in 1 Thessalonicenzen 2: 8: "In die gezindheid, vol liefde voor u, waren we niet alleen bereid u te laten delen in Gods evangelie, maar ook in ons eigen leven. Zo dierbaar was u ons geworden." Hoe kun jij in je nieuwe context zo je leven delen?

Bij gastvrijheid draait het niet om een opgeruimd huis of indrukwekkende maaltijden, maar om een warm welkom en oprechte aandacht. Er zijn ontelbaar manieren om gastvrij

te zijn, afhankelijk van je eigen tijd, mogelijkheden en creativiteit. Misschien betekent het dat je wat meer kookt zodat onverwachte gasten kunnen mee-eten, of dat de buurtkinderen mogen komen spelen of een eenzaam persoon kerst mee mag vieren. Gastvrijheid kan inhouden dat je op een baby past, meedoet aan de buurt-BBQ, aanbiedt iemands band te plakken, een student te eten vraagt, of wellicht is je huis ruim genoeg om mensen te laten logeren. En misschien betekent het dat je er een gewoonte van maakt koffie in de voortuin i.p.v. de achtertuin te drinken, zodat je beschikbaar bent voor een praatje met burens en voorbijgangers².

² Voor een inspirerend voorbeeld, lees over 'The turquoise table' De turquoise tafel: theturquoisetable.com

Wederkerigheid

De motivatie om te dienen en er voor anderen te zijn is groot als je missionair verhuist. Zeker als je in een wijk gaat wonen waar mensen het minder goed hebben dan jij. Mensen hebben allerlei vragen en noden en daar mag je volop in tegemoet komen en dienen. Maar het messiascomplex ligt ook op de loer: de (onbewuste) overtuiging dat jij alles moet oplossen en weten. Dat kun je niet, en dat hoeft ook niet. God heeft ons gemaakt voor onderlinge afhankelijkheid door ieder mens eigen gaven en mogelijkheden te geven om anderen te dienen. Het beeld van het lichaam van Christus illustreert dat prachtig. Het is de economie van Gods koninkrijk dat anderen aanvullen waar jij tekort komt, en andersom. Als je alleen maar druk bezig bent met dienen en zenden, leidt dat vroeg of laat tot verschillende problemen die de bloei van jou en van anderen in de weg staat.

Allereerst is er het risico dat je leegloopt als je alleen maar bezig bent met geven en delen. Als er geen wederkerigheid is, wordt dienen steeds meer een plicht of opgave in plaats van een vreugdevolle bezigheid. Sluipenderwijs raak je vermoeid, gedemotiveerd of zelfs verbitterd. Een gebrek aan wederkerigheid keert uiteindelijk als een boemerang terug.

Ten tweede leidt een gebrek aan wederkerigheid tot een gebrek aan écht contact. Eénrichtingsverkeer staat een eerlijke, gelijkwaardige relatie in de weg. Als jij één groot luisterend oorbent voor anderen en weinig over jezelf deelt, kom je misschien wel vriendelijk maar ook ontoegankelijk over. Als je hulp aanbiedt en uitdeelt, maar niet terug kan ontvangen, wek je de indruk dat anderen jou niks hebben te bieden. Er ontstaat een scheve verhouding tussen geveer en ontvanger. In het negatiefste geval gaan mensen zich een liefdadigheidsproject voelen.

Tot slot staat het ontbreken van wederkerigheid ook de groei van mensen in de weg. Jezus zei dat het zaliger is te geven dan te ontvangen. God heeft de mens zo bedacht dat delen rijker maakt, en er iets van geluk vrijkomt bij goed doen. Het geeft voldoening om je gaven te gebruiken, een ander te helpen en minder ik-gericht te leven. In je eigen leven is het vast herkenbaar dat je door te geven verder bent gevormd naar hoe God je heeft bedoeld en bedacht. Die ervaring en groei gun je anderen ook. Verwelkom en stimuleer daarom dat mensen om je heen met hun mogelijkheden de community – inclusief jou – dienen.

Dat is de theorie; de praktijk zal voor iedereen verschillen. Misschien ziet die eruit als een boommachine lenen, een maaltje krijgen, op je kinderen laten passen, je kwetsbaarheid tonen, vragen om gebed of om advies bij het aanleggen van de moestuin, gastvrijheid genieten. Hoe het er in jouw context ook uitziet, belangrijk is om een houding te cultiveren van willen en durven ontvangen, en daardoor ruimte te creëren voor wederkerigheid. Iedereen wordt daar rijker van!

Rust en grenzen

Missionair werk is nooit af, er zijn altijd weer nieuwe mensen en noden waar je aandacht aan kunt geven. Ook kerk-zijn-in-de-marge kan inspanning kosten. Jezus leerde zijn discipelen om afstand te durven nemen en uit te rusten. Rust om alle indrukken te verwerken. Rust om bezig te zijn met je eigen ziel, en niet alleen met die van anderen. Rust omdat de Vader immers altijd actief is, en wij dus met een gerust hart mogen rusten. Het is goed om te beseffen dat God niet allereerst geïnteresseerd is in onze productiviteit en ijver; het gaat Hem om ons hart. Geef God dan ook de kans om tot je hart te spreken. Dat vraagt om verstillen en afstand, en in de hectiek van alledag zul je daar bewust naar moeten zoeken.

Elk persoon en elk gezin heeft zijn eigen energielevels en mogelijkheden. Denk na over de verhouding tussen missionair werk en privé. Als je een groot deel van de week werkt, heb je andere mogelijkheden dan met een parttime baan. De één vindt het prima om de deur altijd open en vaak mensen over de vloer te hebben, de ander plant het liefst doelgericht afspraken om daarna weer even alleen te zijn. Elke week en elk seizoen hebben ook hun eigen ritme. Als er op jouw pioniersplek of in jouw kerk veel activiteiten en ontmoetingen op zondag zijn gepland, is de zondag niet per se een rustdag. Is er een ander moment in de week om te rusten en op te laden bij God en elkaar? Er zijn, afhankelijk van je gezinssituatie en levensfase, altijd wel hectische perioden in het jaar. Wat zijn daarvan de consequenties voor jou en je gezin? Als je woonplek intens is, wat helpt dan om even afstand te nemen?

Missionair leven is geen sprint, maar een marathon. Je hebt alleen iets te geven als je voortdurend rust en perspectief zoekt bij God, en vreugde put uit Zijn nabijheid. Onderzoek dus waar jouw mogelijkheden én grenzen liggen, en hoe je daarmee kunt werken. En gun jezelf wat Jezus je ook gunt: rust in de drukte, rust in de onrust.

Anneriet Boonen verhuisde met haar gezin naar het weinig kerkelijke Tilburg.

Hoe was het om te verhuizen met kinderen?

Ik merk dat onze kinderen regelmatig worden 'blootgesteld' aan ervaringen of omgevingen die ik niet altijd opbouwend of gezond vind. Soms zelfs bedreigend. Dat is soms heftig, maar uiteindelijk kunnen we niet zelf onze kinderen beschermen - ook niet op de Bible Belt trouwens - en is dat wat we dagelijks aan God vragen. Het is daarnaast telkens een kans om samen met je kinderen te oefenen in het steeds weer terug naar God gaan als de omstandigheden het je ongemakkelijk maken.

Wat heb je de afgelopen jaren geleerd over missionair wonen?

Mijn grote eyeopener van de afgelopen jaren is dat er wederkerigheid moet zijn in je relaties. Als je om missionaire redenen ergens gaat wonen, ben je vaak geneigd om te geven en voor anderen klaar te staan. Goed bedoeld, maar het heeft veel nadelen: je wordt er moe van, niet iedereen (bijna niemand) wil altijd maar geholpen worden, en ik voelde me ook vaak eenzaam. Pas toen ik leerde hulp te vragen en aangeboden hulp te accepteren, ontstond er meer kwetsbaarheid. Ook bij de ander, die mij daardoor meer in hun leven durfde toe te laten.

Heb je nog tips om goed te integreren?

1. Begin goed: je verhuizing is een goede aanleiding om bij alle bureaus aan te bellen om je voor te stellen, of om een housewarming te organiseren. Gebruik je momentum!
2. Zet je talenten of je interesses in. (Ik zit sinds kort op sport en doe mee aan de buurtmoestuin.)
3. Neem een ja/nee sticker en lees het wijkkrantje.
4. Neem een app op je telefoon voor lokaal nieuws.

“Pas toen ik leerde hulp te vragen en aangeboden hulp te accepteren, ontstond er meer kwetsbaarheid”

Nederigheid

Als je verhuist met een missionaire reden arriveer je op je nieuwe stek met een sterke motivatie om Gods koninkrijk ter plekke op te bouwen en de kerk te versterken. Je verlangt ernaar God aan het werk te zien, en je bent bereid je handen uit de mouwen te steken. Hierbij past een nederige houding. Hierover enkele gedachten:

God was er al voordat jullie hier kwamen. De missie is van God. Hij is op veel manieren aan het werk geweest in jullie nieuwe context. Dat zet jullie werk in een gezond perspectief, want jullie mogen aansluiten bij wat de Heer heeft gedaan en aan het doen is. Onderscheid en sluit je aan bij de bewegingen van de Geest.

Er waren al gelovigen voordat jullie hier kwamen. Mensen die er al veel langer wonen, of die hier vandaan komen, gelovigen uit andere kerken en tradities, meer of minder kerks. Velen van hen betekenen veel goeds voor kerk en buurt. Sommigen zijn misschien moe en pessimistisch over de kerk. Wees dankbaar voor deze broers en zussen, zoek verbinding en partnerschap. Wellicht kun je één van de lokale christenen vragen je gebedspartner of 'integratiementor'

te worden. Wees ontvankelijk, verdiep je in het goede dat al heeft plaatsgevonden en plaatsvindt, en vermijd een uitstraling van 'wij zullen de boel hier wel eens even opschudden!'

Overschat niet wat je kunt betekenen, maar onderschat het ook niet. Steve Jobs zei: *'De meeste mensen overschatten wat ze in een jaar kunnen doen, en onderschatten wat ze in tien jaar kunnen doen.'* Missionair leven is een zaak van de lange adem, want relaties bouwen kost tijd. Wees trouw aan je roeping, en God zal je openingen geven om van Hem te getuigen.

Jan en Anneke Waanders verhuisden met hun gezin van Rijssen naar een achterstandsbuurt in Groningen.

Hoe kijk je terug op je verhuizing destijds?

Ergens verhuis je ook wel een beetje onnozel. Je weet dat het ergens anders niet zo is als waar je woonde. Maar echt je leven opnieuw beginnen is iets anders. Wij geloofden in de roeping om naar Groningen te verhuizen, en zijn op de dag van verhuizen prachtig ontvangen. Studenten hielpen met sjouwen, oudere gemeenteleden hingen lampen op etc. Maar de cultuurclash en hoe je die in eenzaamheid verwerkt is iets wat we niet als zo groot aan zagen komen.

Hoe pakten jullie de kinderen de verhuizing op?

Onze kinderen waren nog vrij jong toen we verhuisden. We dachten dat wij de kinderen erdoorheen moesten slepen, maar zij sleepten ons erdoorheen omdat ze al gauw vriendjes en vriendinnetjes hadden en eigenlijk heel goed hun draai konden vinden in hun nieuwe omgeving."

Zijn er dingen die jullie hadden geholpen om beter te anticiperen of navigeren op de cultuurclash?

Het beseft van roeping en jezelf daarom de tijd gunnen heeft denk ik wel zeker geholpen. Je weet dat je het met deze mensen ooit gaat rooien, ook al kruipen de kids nu in verwarmingspijpen, komen ze 's avonds laat vragen of onze kinderen meespelen,

wordt je auto met graffiti ondergespoten en vinden tieners het leuk om poep op je ramen te smeren..

Die andere cultuur leer je ook door de bril van de Geest lezen. Toen ik me realiseerde dat iedereen een schepsel van dezelfde God is, viel het kwartje. Een sloeber, een pestkop, een zeurende buurvrouw, iemand die iedere keer de Griekse muziek zo hard draait dat je het binnen kunt horen; allemaal zijn ze schepselen van die ene God. Oftewel, mijn broers en zussen, of ik het nu leuk vind of niet, of ze het nu geloven of niet. Die blik heeft mij enorm geholpen.

Verder hielp het om te beseffen dat je zelf niet een kopietje moet worden van de burens om je heen. Je mag in ons geval ook wel een beetje anders blijven. Net als een predikant ook iets als een "tegenover" mag zijn.

“Allemaal broers en zussen, of ik het nu leuk vind of niet, of ze het nu geloven of niet”

Tot slot

In Jeremia 29 richt God zich tot de Joodse ballingen in Babel met een hoopvol woord: 'Bid tot de Heer voor de stad waarheen ik jullie weggevoerd heb en zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei.' De Joden waren naar Babel gevoerd, en treurden om hun vaderland. In Psalm 137 proeven we iets van de gemoedstoestand van de ballingen: 'Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij treurend en dachten aan Sion. In de wilgen op de oever hingen wij onze lieren. (...) Hoe kunnen wij zingen een lied van de Heer op vreemde grond?'

Maar God heeft meer voor ogen voor deze ballingen dan wegwijnen en overleven. Hij spoort hen aan om te midden van hun gevoel van heimwee en er-niet-bij-horen hun focus te verleggen door te bidden voor de stad en haar bloei te zoeken. Dit is waar ze voorlopig zullen wonen, en hier worden ze geroepen om te bloeien. Bloei die ontstaat door hun trouw aan God, hun gebeden voor de stad, en hun Joodse levensstijl te midden van een heidens volk.

Wie missionair verhuist, ervaart ook regelmatig de pijn van heimwee, van niet helemaal erbij horen en christen-zijn in de marge. Maar hoop mag de boventoon voeren. Hoop dat God het goede met jou voorheeft, en dat Hij door jou heen anderen wil zegenen.

Heeft deze brochure je tot nadenken gezet, en vind je het prettig als iemand met je meedenkt? Neem dan contact op met IZB Impact via impact@izb.nl.

Copyright © 2020 IZB Impact

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Auteur: Nelleke Kruijmer
Vormgeving: Steven Zwarts
Afbeeldingen: iStock, Unsplash
Druk: Torendruk, Nijkerk

